

PERONNIK HLUPÁČEK

Určitě znáte ty nevinné človičky, **badezet gad eol gad**, křtěné zaječím olejem,²⁴ kteří se umějí jen potloukat od domu k domu a prosit o chléb. Jeden by řekl: telátka zatoulaná daleko od svého chléva. Rozhlížejí se po světě s očima vykulenýma a pusou dokořán, jako by něco hledali; jenomže o to, co hledají, člověk jen tak na cestě nezakopne — chybí jim totiž rozum.

Peronnik byl jedním z těchhle hlupáků, jimž bývá otcem soucit a matkou křesťanská milosrdnost. Šel, kam ho nohy nesly; když měl žízeň, napil se z kašny nebo z pramene; když měl hlad, poprosil ženu, kterou viděl sedět někde na prahu domu, o kůrky starého chleba; a když se mu chtělo spát, vyhrabal si ve stohu slámy hnízdo jako nějaká ještěrka.

Oblečený byl taky jak se patří. Z kalhot mu zbýval snad už jen zadek, kabátek se honosil jediným rukávem a na hlavě měl něco, co snad kdysi dávno byla čepice. Když se Peronnik ráno nebo večer najedl, z plných plic si pak zpíval a děkoval Pánu Bohu, že ho tak dobře pohostil, ačkoliv to přece nebyla jeho povinnost. Co se týče řemesla, Peronnik se nikdy žádnému nevyučil. Věci uměl ale spoustu: jedl, kdy chtěl, spal, kolik chtěl, a uměl moc pěkně napodobovat zpěv skřivánka. Takových jako on už dneska moc nepotkáte.

V časech, o kterých vám vyprávím (totiž víc než před tisícem roků), ještě nebyly všude, kam až oko dohlédne, obilné lány. Od těch dob už nejeden pán probendil své dědictví, a lesy proměnil ve dřeváky. Takový les Paimpont²⁵ se tehdy táhl přes dvacet farností. Prý rostl dokonce až za řekou a dosahoval k Elvenu.

Ať tomu bylo, jak chce, Peronnik jednoho dne přišel k domu na okraji lesa. Jelikož už mu v žaludku vyhrávala snad celá dudácká kapela, přišel blíž, aby poprosil o jídlo.

Selka právě klečela na prahu a chystala se křesadlem drhnout mísu na kaši,²⁶ když ale zaslechla hlupáčkův hlas žádající pro lásku boží o něco k snědku, zarazila se a kotlík mu podala.

„Tumáš, ty trumbero. Vyškrábej si to a pomodli se za naše čuníky, nějak nám netloustnou.“

Peronnik se usadil na zem, mísu si položil mezi kolena a začal ji vyškrabávat nehty. Ale moc toho neposbíral, protože před ním to samé už udělaly všechny lžice z domu. Přesto si oblizoval prsty a mružel si u toho tak spokojeně, jako by nikdy dřív nejedl nic lepšího.

„To byla prosná mouka,“ říkal polohlasem, „prosná mouka z dělávaná mlíčkem z černý krávy tou nejlepší kuchařkou z kraje.“²⁷ Selka, která už byla na odchodu, se polichoceně otočila.

„Chudáčku hlupáčku,“ řekla, „už toho tam moc nebylo; ale donesu ti ještě kousek chleba z žita a pšenice.“

Přidala chlapci skrojek bochníku, právě vytaženého z pece. Peronnik se do něj zakousl jako vlk do jehněte a zvolal, že ten chleba musel upéct samotný pekař pana biskupa z Vannes. Pýřící se hospodyně podotkla, že s kouskem čerstvě utlučeného másla je to úplně jiné pochutnání, a hned ho hrudku na přikryté místičce přinesla. Hlupák ho ochutnal a prohlásil, že to máslo je tak léčivé, že se mu nevyrovná ani máslo z Bílého týdne,²⁸ a aby své tvrzení doložil, namazal si na svůj skrojek všechno, co na místičce bylo. Ale spokojeností zaslepená selka si toho ani nevšimla a přidala navíc ještě kus špeku, který zbyl od nedělního oběda.

Peronnik každé sousto pořádně vychválil a všechno spolykal, jako by to byla voda, protože už opravdu hodně dlouho se takhle nepoměl. Selka se přibíhala podívat, jak baští, a tu a tam přinesla ještě nějaký ten drobek a Peronnik se s každým novým přídělem pokřičoval.

Zatímco se takhle posiloval, objevil se u dveří domu ozbrojený jezdec a zeptal se ženy na cestu k hradu zvanému Kerglas.

„Kristepanenanebi! Pane rytíři, snad tam nechcete jet?!“ vykřikla selka.

„Ano,“ odpověděl válečník, „a jedu z takové dálky, že mi trvalo tři měsíce a noc a den, než jsem se dostal až sem.“

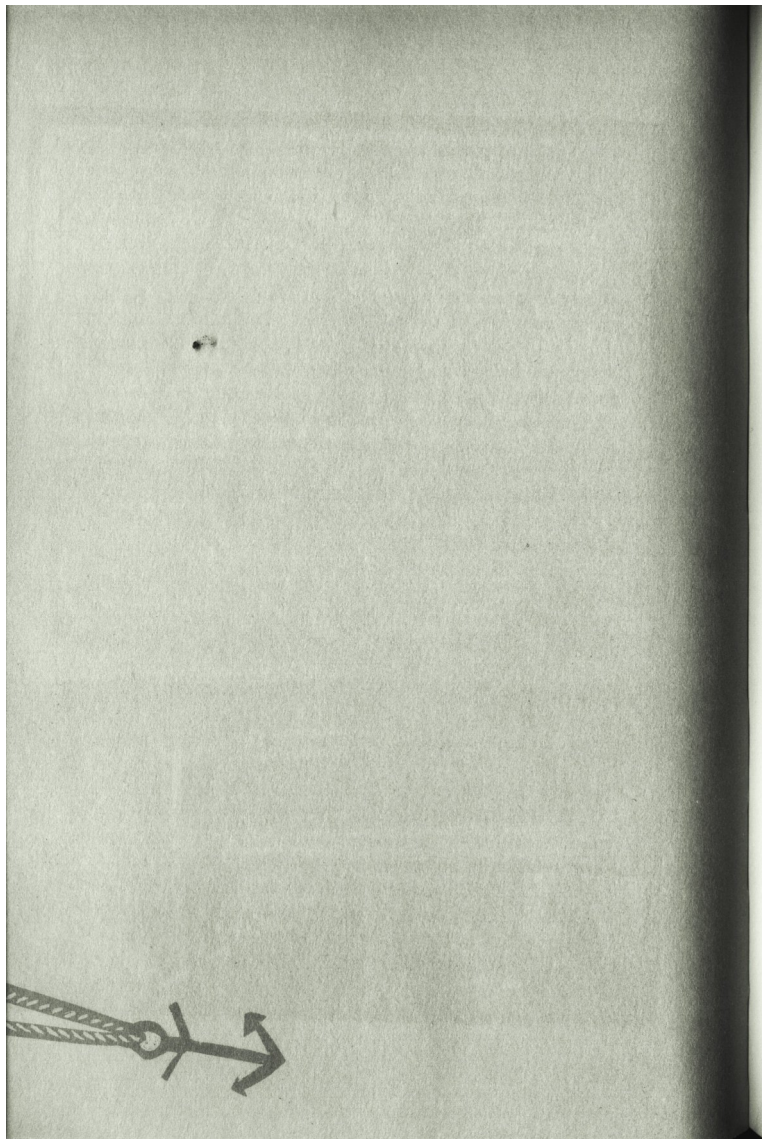
„A co v Kerglasu hledáte?“ zeptala se Bretonka.

„Jedu tam pro zlatou misku a diamantové kopí.“

„To budou asi hodně cenné věci,“ opáčil Peronnik.

„Cennější než všechny koruny světa,“ odpověděl cizinec. „Protože kromě toho, že zlatá miska v okamžiku vydá pokrmů a pokladů podle přání, tak se z ní stačí napít, a člověk je vyléčený ze

všech svých soužení, a mrtví dokonce, jen co se jí dotknou rty, ožívají. To diamantové kopí zabíjí a ničí všechno, čeho se jenom dotkne.“

„A komu ta miska a to kopí patří?“ ptal se okouzlený Peronnik.

„Čaroději z hradu Kerglas. Jmenuje se Rogéar,“ odpověděla selka. „Každý den ho vidíme, jak projíždí kolem lesa na černé kobyle a za ním běží roční hříbě. Nikdo se mu neodvážil nic udělat, protože v ruce drží to nelítostné kopí.“

„Ano,“ souhlasil cizinec. „Ale boží příkázání mu brání používat ho v kerglasském hradu. Jakmile do něj vstoupí, ukládá kopí i misku do hlubokého temného sklepení, které nejde žádným klíčem odemknout. A v té chvíli chci čaroděje zničit.“

„To se vám, milý pane, nemůže podařit,“ namítla venkovanka. „Už víc než sto šlechticů se o to před vámi pokusilo, a žádný z nich se nikdy nevrátil.“

„Já vím, matko,“ kývl rytíř, „ale nikdo z nich se nebyl napřed poradit s poustevníkem od řeky Blavet.“²⁹

„A co vám ten poustevník poradil?“ zajímal se Peronnik.

„Vysvětlil mi, co všechno musím udělat. Nejdřív mám projít začarovaným lesem, kde se mě budou pokoušet všemi možnými kouzly vyděsit a svést z cesty. Většina z těch přede mnou se tam ztratila a zahynula zimou, únavou a hladem.“

„A jestli projdete?“ ptal se dál hlupáček.

„Jestli projdu,“ pokračoval rytíř, „narazím na korígana, na skřeta s ohnivým bodcem, který všechno, čeho se dotkne, mění na popel. Ten skřet hlídá pod jabloní, a z té musím sebrat jablko.“

„A potom?“ chtěl vědět Peronnik.

„Potom uvidím smějící se květinu. Hlídá ji lev s hřívou ze samých zmijí a já tu květinu musím utrhnout. Pak se musím dostat přes jezero plné draků a přemocť černého muže se železnou koulí, která nikdy nemine svůj cíl a hned se vždycky vrátí ke svému pánovi. Vejdu potom do údolí radostí, kde budu pokoušený vším, čím jde jen křesťana svádět, a musím tomu odolat, a dorazím k řece s jediným brodem. Tam najdu paní celou v černém, vezmu ji za sebe do sedla a ona mi poví, co je třeba udělat dál.“

Selka se pokusila cizince přesvědčit, že tohle všechno nemůže vydržet, ale on jí na to řekl, že tomuhle ženská nerozumí, dal si

ukázat, kudy se dostane do lesa, pobídl koně do trysku a zmizel mezi stromy.

Selka si zhluboka povzddechla, podotkla, že to byl další křesťan, kterého bude brzy náš Pán naposledy soudit, dala Peronnikovi ještě nějaké kůrky a pobídla ho, aby šel dál svou cestou.

Peronnik se jí zrovna chystal poslechnout, když se domů vrátil sedlák. Právě propustil děcko, které mu hlídalo na kraji lesa krávy, a teď přemýšlel, kým ho nahradí.

Pohled na hlupáka mu rozjasnil čelo; hned si pomyslel, že našel, co potřebuje, a uhodil na Peronnika, jestli by nechtěl na statku zůstat a hlídat dobytek. Peronnik mnohem raději hlídal jen sám sebe, protože nikdo neměl tolik chutě do nicnedělání jako on. Ale pusa mu ještě voněla po špeku, čerstvém másle, chlebu a vyškrábané kaši, a tomu neodolal a nabídku sedláka přijal.

Ten ho hned zavedl na kraj lesa; vestoje přepočítal krávy i jalovice, uřízl Peronnikovi lískový prut, kterým je měl pohánět, a přikázal mu, aby je se západem slunce přivedl domů.

A tak se Peronnik stal pastýřem stáda krav, bránil jim v kalostech jako farář svým ovečkám a pobíhal od černé k zrzavé a od zrzavé k bílé ve snaze udržet je pohromadě.

A jak tak běhal z jedné strany na druhou, zaslechl dusot koňských kopyt a nato v jednom stromořadí uviděl obra Rogéara na kobyle následované ročním hříbětem. Rogéar měl na krku zavěšenou zlatou misku a v ruce třímал diamantové kopí, z něhož vycházela plamenná záře. Vyděšený Peronnik se schoval do houští; obr projel kolem něj a pokračoval ve své cestě. Jakmile zmizel, hlupák vylezl ze své skrýše a díval se za ním, ale cestu, kterou se obr vydal, nerozeznal.

Zatím přijížděli další a další ozbrojení rytíři a vydávali se na hrad Kerglas, ale žádný se nikdy nevrátil zpátky.

Obra bylo ale vidět každý den. Hlupáček se postupně osmělil a už se před ním neschovával. Prohlížel si ho zdaleka a oči měl plné žádosti, jak v něm den ode dne narůstala touha vlastnit zlatou misku a diamantové kopí. Ale v tomhle byl stejný jako ženská; vždycky je snadnější něco si přát než to získat.

Jednou večer, když byl jako obvykle na pastvině sám, se u hradu by lesa zastavil člověk s bílými vousy. Hlupáček si pomyslel, že je to zase nějaký cizinec, který chce pokoušet štěstí, a zeptal se ho, jestli hledá cestu ke Kerglasu.

„Ne, nehledám ji, protože ji znám,“ pronesl neznámý.

„Byl jste tam a čaroděj vás nezabil!“ vykřikl hlupáček.

„Jelikož mu nejsem nebezpečný,“ opáčil bělovousý stařec. „Jsem čaroděj Bryak a jsem Rogéarův starší bratr. Když ho chci navštívit, přijdu sem, a protože navzdory své moci nemůžu projít zakletým lesem a neztratit se v něm, zavolám vždycky černé hříbě, a to mě k bratrovi doveze.“

Na ta slova udělal do prachu prstem tři kruhy, potichu zopakoval slova, která učí čaroděje ďábel, a pak se rozkřikl:

**„Hebel dishual, digabest,
deuit buan, me a so prest.“**

„Hříbě, vyběhni ze stáje, hříbě, přetrhej otěže,
hříbě, zaveď mě do háje, hříbě, zaveď mě do věže.“

Vzápětí se hříbě objevilo. Bryak mu nasadil ohlávku, pouta na nohy, vyšvihl se do sedla a nechal je vejít do lesa.

Peronnik o svém zážitku nikomu nic neřekl; ale pochopil už, že první věcí, kterou je třeba udělat, aby se dostal do Kerglasu, je nasednout na hříbě, jež k němu znalo cestu. Jenže neuměl udělat tři čarovné kruhy ani pronést kouzelnou formuli, kterou by k sobě hříbě přilákal:

„Hříbě, vyběhni ze stáje, hříbě, přetrhej otěže,
hříbě, zaveď mě do háje, hříbě, zaveď mě do věže.“

Musel tedy přijít na jiný způsob, jak hříbě ovládnout, a potom ještě na způsob, jak utrhnout jablko, jak se zmocnit směřící se květiny, jak se vyhnout kouli černého muže a jak překonat údolí radostí.

Peronnik to dlouho promýšlel a nakonec se mu začalo zdát, že by přece jen mohl uspět. Siláci se hrnou do nebezpečí útokem a většinou na to doplácují; ti slabší řeší potíže tak nějak bokem. Hlupáček ani nemohl pomyslet na to, aby přemohl obra silou,

rozhodl se tedy pro lest. Pokud jde o potíže, zatím si nedělal starosti; moc dobře věděl, že častá kapička i kámen prorazí a taky že se kaše nejlépe tak horká, jak se navařila.³⁰

Připravil se tedy na chvíli, kdy se měl obr objevit na okraji lesa. Nachystal si nejdřív ohlávku a pouta z černého konopí, oko na chytání sluk, jehož žíně namočil ve svěcené vodě, plátěný pytel s lepem na ptáky a skřívánčím peřím, růženec, bezovou píšťalku a kůrku chleba potřenou žluklým tukem. Pak rozdrobil chléb, který měl mít k obědu, podél cesty, po níž jezdil Rogéar na své kobyle následován ročním hříbětem.

Všichni tři se v obvyklou dobu ukázali a pustili se přes pastvinu jako každý den; ale hříbě, které běželo s nozdrami u země, ucítilo drobečky chleba, zastavilo se a začalo je požírat, takže brzy osamělo obroví z dohledu. Nato se pomalíčku přiblížil Peronnik; navlékl mu ohlávku, spoutal dvě nohy a nasedl hříběti na záda. Pak je nechal jít podle jeho vůle, protože si byl jistý, že hříbě zná cestu a donese ho ke hradu Kerglas.

Koník okamžitě a bez váhání vyrazil po jedné z nejdřívejších cest a běžel tak rychle, jak mu to jen pouta na nohou dovolila.

Peronnik se třásl jako list na osice, protože les začal hned čarovat všemi kouzly a děsit ho jimi. Nejdřív se mu zdálo, že se přímo pod jeho nohama otevřela bezdná propast, hned nato jako by stromy kolem něj vzplály divokými plameny a on se ocitl uprostřed požáru; potok se skoro pokaždé, když ho měl překročit, proměnil v divoký proud a hrozil ho s sebou strhnout; jindy zase, když jel po cestičce u paty hory, to vypadalo, že se obrovská skála nad ním už už utrhne a rozdrtí ho. Hlupáček si marně říkal, že to všechno jsou jen kouzelníkovy mámivé čáry; cítil, jak mu strach tuhne morek v kostech. Nakonec si stáhl do očí čepici, aby nic neviděl, a nechal se dál unášet hříbětem naslepo.

Brzy dorazili na pláň a bylo po kouzlech. Peronnik tedy zvedl čepici a rozhlédl se kolem sebe.

Místo to bylo vyprahlé a smutné jako hřbitov. Kam oko dohlédlo, bylo vidět kostry rytířů, kteří se pokusili najít hrad Kerglas. Ležely vedle zbytků koní a šedí vlci na nich dílo zkázy dovršili.

Hlupáček potom dospěl na louku, celou zastíněnou rozložitou jabloní, jejíž větve byly tak obtíženy plody, že se dotýkaly země.

Před stromem hlídal skřet a v ruce třímал ohnivý meč, který všechno, čeho se dotkl, měnil na popel.

Jakmile skřet Peronnika zahlédl, meč zvedl a zaskřehotal jako mořská vrána; ale mládenec nevypadal ani trochu překvapeně a zdvořile smekl čepici.

„Nenechte se rušit, milý princí,“ řekl. „Jenom tudy projdu, potřebuju se dostat do hradu Kerglas, kam mě pán Rogéar pozval na schůzku.“

„A ty,“ odušil trpaslík, „ty jsi co zač?“

„Jsem nový sloužící našeho pána,“ pokračoval hlupáček. „Však víte, že mě pán už čeká.“

„Nevím nic,“ namítl trpaslík. „Mně připadáš jako bojovník.“

„Promiňte,“ skočil mu do řeči Peronnik, „ale to není moje řemeslo. Jsem obyčejný ptáčník. Ale proboha! Nezdružujte mě, protože pan Kouzelník na mě už čeká, taky mi, jak vidíte, půjčil své hříbě, abych se k němu dostal co nejrychleji.“

Korigan si konečně všiml, že Peronnik jede na čarodějově koníku, a uvěřil mu. Hlupáček ostatně vypadal tak nevinně, že ho ani nešlo podezírat z toho, že si vymýšlí nějaké povídačky. Přesto skřet ještě pochyboval a ptal se, co asi tak může čaroděj chtít od nějakého ptáčníka.

„Potřebuju mě moc, jak se zdá,“ odpověděl Peronnik. „Podle toho, co říkal, všechno, co v kerglasské zahradě vyroste a dozraje, snědí ptáci.“

„A jakpak tomu ty chceš zabránit?“ divil se trpaslík.

Peronnik mu ukázal past, kterou si vyrobil, a prohlásil, že žádný pták se z ní nedostane.

„A o tom se chci právě přesvědčit,“ rozhodl korigan. „Moji jabloň pustoší kosi a drozdi. Nastraž tu svou past, a jestli je pochyťáš, pustím tě dál.“

Peronnik souhlasil, připoutal hříbě k jednomu stromu a přistoupil ke kmeni jabloně. Tam uvázal jeden konec pasti a potom zavolal na skřeta, aby mu podržel druhý konec, než si připraví návnadu. Skřet udělal, co po něm chlapec chtěl; a Peronnik na jednou zatáhl za smýčku a trpaslík byl sám lapen jako pták.

Vyrazil vzteklý řev a pokoušel se osvobodit; ale žíně namočené ve svěcené vodě byly silnější než on.

Hlupáček měl dost času, aby doběhl ke stromu, kde vyskočil na hříbě, které vyrazilo znovu na cestu. Stačil i utrhnout jablko.

Opuštěli pláň a ocitli se před houštinou plnou překrásných květin. Kvetly tam růže všemožných barev, vítečníky a zimolezy, a nad tím vším zářila nádherná květina, která se smála; kolem však obíhal lev s hřívou ze zmijí, koulel očima a skřípal zuby, jako by to byly dva zbrusu nové mlýnské kameny.

Peronnik se zastavil a znovu pěkně pozdravil, protože moc dobře věděl, že v jednání s mocnými je čepice mnohem více platná v rukou než na hlavě. Popřál všechno dobré lvu i celé jeho rodině a zeptal se, jestli je tu dobře na cestě ke hradu Kerglas.

„A co tam chceš dělat?!“ zahartusilo to divoké, děsivě vypalující zvíře.

„Když dovolíte,“ špitl skromně hlupáček, „posílá mě jedna dáma, přítelkyně pána Rogéara, abych pánovi ukázal, jak se dělá skřiváncí paštika.“

„Skřivánci,“ olízl si lev vousy, „už je to aspoň sto let, co jsem je jedl naposledy. Neseš jich dost?“

„Co se jich vešlo do tohoto pytle, pane,“ odpověděl Peronnik a ukázal plátěný vak naplněný peřím a lepem.

A aby potvrdil, co právě řekl, začal napodobovat švitoření skřivánek.

Ten zpěv posílil ve lvovi choutky ještě víc.

„Poslyš,“ začal a blížil se k chlapci, „ukaz mi ty ptáky; chci se ujistit, že jsou pro našeho pána dost tlustí.“

„To je skvělý nápad,“ souhlasil hlupáček, „ale bojím se, že když ten pytel otevřu, ptáci uletí.“

„Tak ho jenom pootevři a já do něj nahlédnu,“ navrhla šelma.

Přesně tak to Peronnik chtěl; nastavil plátěný vak lvovi, ten do něj strčil hlavu, jak se chtěl zmocnit skřivánek, a chytil se do lepu a peří. Hlupáček rychle stáhl provaz okolo jeho krku a udělal nad uzlem znamení kříže, aby si zajistil jeho nezníčitelnost; potom utíkal ke smějící se květině, utrl ji a co nejrychleji na svém hříběti ujel.

Ale brzy byl u dračího jezera, přes které se musel přeplavit, a sotva do něj vstoupil, ze všech stran se k němu přihrnuli draci a chtěli ho sežrat.

Tentokrát se Peronnik nenamáhal smekat před nimi čepici; vzal růženec a začal zrnka z něj rozhazovat mezi draky, jako by krmil kachny pohankou. A s každým spolknutým soustem se draci jeden po druhém obrátili břichem vzhůru a umřeli, a hlupáček se šťastně dostal bez úhony na druhý břeh.

Zbývalo překonat údolí hlídané černým mužem. Peronnik ho vzápětí spatřil: byl za jednu nohu řetězem upoutaný ke skále a držel železnou kouli; vždycky, když ji někam odhodil, sotva se dotkla cíle, a už se mu vracela zpátky do rukou. Okolo hlavy měl šest očí a z těch bylo alespoň jedno vždycky otevřené a hlídalo. Teď zrovna byly dokořán všechny jeho oči. Peronnik věděl, že kdyby ho muž zahlédl, hodil by po něm kouli, než by stačil vůbec promluvit. A tak se plížil podle mlází. Takhle se — skrytý ve křoví — dostal na několik kroků od černého muže. Ten se zrovna posadil a dvě jeho oči se zavřely, aby si trochu odpočinuly. Peronnik usoudil, že je černý muž ospalý, a začal polohlasně zpívat začátek velké mše. Černý muž se nejprve zdál být překvapený; ale jak se ho zpěv zmocňoval, zavřel ještě třetí oko. Peronnik tedy zanotoval Kyrie eleison ve stejném tónu jako kněží posedlí ďáblem-uspávačem.³¹ Černý muž zavřel čtvrté oko a tak napůl i páté. Peronnik spustil nešpory; ale dřív než se dostal k **Magnificat**, černý muž usnul.

Mládeneček vzal hříbě za uzdu a opatrně je přes mech vedl kolem strážce do údolí radostí.

A tady to bylo nejhorší. Nehrozilo tu už sice žádné nebezpečí, zato bylo nutné odolat pořádnému pokušení. Peronnik svolal na pomoc všechny bretonské svaté.³²

Údolí, kterým procházel, se podobalo zahradě plné ovoce, květin a kašen; ale z kašen tryskalo víno a nejjemnější likéry, květiny prozpěvovaly sladkými hláskami cherubinů v ráji a ovoce se samo nabízelo k nakousnutí. V každém ohybu cesty stály dlouhé stoly prostřené jako pro krále; Peronnik cítil lákavou vůni čerstvého pečiva, viděl sluhy, kteří jako by čekali jen na něj; a o něco dále vystupovaly z lázně krásné dívky, tančily na trávě, volaly na něj jménem a lákaly ho mezi sebe.

Hlupáček se marně dokola křížoval — nenápadně zpomaloval krok hříběte; zvedal nos, aby lépe cítil vůně jídel a viděl koupající se dívky; možná by se byl i zastavil a podlehl, ale najednou mu

prolétla myslí vzpomínka na zlatou misku a diamantové kopí; popadl svou bezovou pišťalku a začal pískat, aby neslyšel sladké hlasy, žvýkal chleba namočený ve žluklém tuku, aby už necítil vůně jídel, a oči upřel na uši koně, aby už neviděl žádné tanečnice.

A tak se mu povedlo šťastně projet údolím radostí a nakonec před sebou uviděl hrad Kerglas.

Ale ještě ho od něj dělilo koryto řeky, o kterém věděl, že přes něj vede jediný brod. Naštěstí ho hříbě znalo a vstoupilo do řeky na správném místě.

Peronnik se rozhlížel kolem sebe a hledal paní, kterou měl dovézt do hradu, až ji uviděl sedět na skále; byla oblečená v černém atlasu a ve tváři byla žlutá jako nějaká Maurka.

Hlupáček opět smekl čepici a zeptal se jí, jestli snad nechce převézt přes řeku.

„Čekám tu jen na to,“ odvětila paní. „Pojeď sem blíž, sednu si za tebe.“

Peronnik dojel k ní, vzal ji za sebe do sedla a vyrazil k brodu. Když byli asi tak uprostřed řeky, paní se ho zeptala: „Jestlipak víš, ty ubožáčku, kdo jsem?“

„Je mi líto, paní,“ odpověděl Peronnik, „ale podle vašeho oblečení soudím, že jste vznešená a mocná osoba.“

„Vznešená být musím, protože můj původ sahá až k dobám prvotního hříchu. A mocná jsem, jelikož mi podléhají všechny národy.“

„A jak se prosím, paní, jmenujete?“ otázal se Peronnik.

„Říkají mi paní Mor,“ odpověděla žlutá žena.³³

Hlupáček v sedle koně nadskočil a chtěl se vrhnout do řeky, ale paní Mor mu řekla: „Zůstaň klidný, chudáčku, ty se mě bát nemusíš, naopak, můžu ti být užitečná.“

„A vy byste byla tak dobrá, paní Mor?“ řekl Peronnik a tentokrát smekl čepici jednou provždy. „Vlastně si vzpomínám, že jen vy mi můžete poradit, jak bych se mohl zbavit čaroděje Rogéara.“

„Čaroděj musí zemřít!“ prohlásila žlutá paní.

„Nic jiného bych si nepřál,“ namítl Peronnik. „Jenomže on je nesmrtelný.“

„Poslouchej mě a zapiš si všechno za uši,“ řekla paní Mor. „Jabloň hlídaná skřetem je odnož stromu dobra a zla zasazeného v pozemském ráji samotným Bohem. Ovoce toho stromu stejně jako to, které jedli Adam a Eva, dává nesmrtelným schopnost zemřít. Zaříd, aby to jablko čaroděj ochutnal, a pak už bude stačit, abych se ho jen dotkla, a on zemře.“

„Pokusím se o to,“ slíbil Peronnik. „Ale jestli se mi to povede, jak se dostanu ke zlaté misce a k diamantovému kopí, když jsou schované v temném sklepení, které nejde žádným klíčem odemknout?“

„Smějící se květina otevře všechny dveře a prosvětlí každou tmou,“ odpověděla paní Mor.

Zrovna když to dořekla, dobrodili se k druhému břehu a hlupáček vyrazil k hradu.

Před vchodem tam stál přístřešek, podobný baldachýnu, pod kterým kráčí pan biskup z Vannes při velkých procesích. Obr tam seděl schovaný před sluncem, nohy zkřížené jednu přes druhou jako nějaký sedlák, který zrovna sklídl obilí, a pokuřoval ze zlaté špičky. Jakmile si všiml hříběte a na jeho hřbetě Peronnika a paní v černém, zvedl hlavu a hromovým hlasem zaburácel: „U Belzebuba, našeho pána! Tohle je přece moje roční hříbě, a sedí na něm tenhle hlupák!“

„Je to vaše hříbě, ó veliký Kouzelníku,“ odpověděl Peronnik.

„A jak ty jsi k němu přišel?“ divil se Rogéar.

„Opakoval jsem, co mě naučil váš bratr Bryak,“ vysvětlil hlupáček. „Postavil jsem se na kraj lesa a pronesl jsem:

Hříbě, vyběhni ze stáje, hříbě, přetrhej otěže, hříbě, odveď mě do háje, hříbě, odveď mě do věže.

A koník hned přiběhl.“

„Takže ty znáš mého bratra?“ opáčil obr.

„Je to můj pán,“ přisvědčil chlapec.

„A proč tě sem posílá?“

„Abych vám předal dvě vzácnosti, které právě získal z maurské země: tohle jablko štěstí a ženu podrobení, kterou vidíte tady za mnou. Když sníte to jablko, rozlije se ve vašem srdci spokojenost, jakou by pocítil chudák, kdyby našel ve svém dřeváku váček se

sto zlaťáky. A když přijmete do služby tu ženu, nebude na světě už nic, co byste si mohl ještě přát.“

„No tak, sem s tím jablkem a ať ta Maurka sesedne,“ poručil Rogéar.

Hlupáček poslechl; ale jakmile se obr zakousl do jablka, dotkla se ho žlutá paní a on padl mrtvý na zem jako poražený vůl.

Peronnik hned vběhl do hradu, smějící se květinu v ruce. Prošel postupně na padesát sálů, až se nakonec zastavil před stříbrnými dveřmi do sklepení. Ty se samy otevřely před smějící se květinou, která hlupáčkovi osvětlila cestu až ke zlaté misce a k diamantovému kopí.

Sotva se jich dotkl, země se mu otřásla pod nohama; rozlehl se ohlušující výbuch, palác zmizel a Peronnik stál uprostřed lesa s oběma talismany v rukou. A s nimi se hned vydal na cestu ke králi Bretaně. Když procházel přes Vannes, bylo jeho jedinou starostí pořídít si co možná nejhonosnější šaty a nejkrásnějšího koně, jaký byl v tomhle biskupství na prodej.

Když dorazil do Nantes, bylo zrovna město obklíčené Francouzi; ti zemi kolem tak vyplenili, že na ní rostly už jen stromy, na kterých by se napásla sotva jedna koza. Ve městě řádil hladomor, a vojáci, kteří neumírali na svá zranění, umírali na nedostatek chleba. A právě v den, kdy sem dojel Peronnik, dával král na každé křižovatce vytroubit, že toho, kdo osvobodí město a vyžene Francouze ze země, přijme za vlastního a udělá z něj svého dědice. Když Peronnik ten slib uslyšel, řekl trubači: „Nekřič tu zbytečně a zaveď mě ke králi, protože já to, co chce, udělat dokážu.“

„Ty vrabčáku jeden,“³⁴ řekl trubač (protože viděl, jak je Peronnik mladý a malý), „jdi si svou cestou, král nemá čas honit se po doškové střeše za ptáčky.“³⁵

Místo odpovědi se Peronnik vojáka dotkl hrotem svého kopí, a ten v tu chvíli padl mrtvý, k velkému zděšení davu, který přihlížel a už už se chtěl dát na útěk; ale hlupáček se rozkřikl: „Viděli jste, co můžu udělat svým nepřátelům; a teď se dívejte, co můžu udělat pro své přátele.“

A přiblížil zlatou misku ke rtům mrtvého, který okamžitě nato obživil.

Král se o těch zázracích dozvěděl a pověřil Peronnika velením nad těmi vojáky, kteří mu ještě zbyli. A protože s diamantovým kopím Peronnik pozabijel tisíce Francouzů, zatímco s pomocí zlaté misky vrátil život všem Bretoncům, kteří byli zabití, porazil nepřátelskou armádu za pár dní a zmocnil se všeho, co zbylo v jejich táborech.

Poté se nabídl, že zaútočí na sousední země, totiž na Anjou, Poitou a Normandii,³⁶ což ho stálo opravdu málo námahy; a nakonec, když všechny podrobil svému králi, prohlásil, že chce odjet do svaté země, a s nejvznešenějšími pány se v Nantes nalodil.

Když přijel do Palestiny, zničil všechny armády, které proti němu byly postaveny; saracénského císaře donutil přijmout křest, oženil se s jeho dcerou a měl s ní sto dětí, z nichž každému dal jedno království. Říká se, že Peronnik a jeho synové stále ještě díky zlaté misce žijí a dál v té zemi vládnou; ale také se říká, že se bratrovi Rogéara čaroději Bryakovi podařilo znovu zmocnit obou talismanů, a tak těm, kteří by po nich toužili, nezbývá než je najít.